

СТАНОВИЩЕ

От: доц. д-р Стефан Димитров Иванов, научна специалност „Народно стопанство (вкл. регионална икономика и история на народното стопанство)“, Институт за икономически изследвания при Българска академия на науките

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент“ в професионално направление 3.8. Икономика – Финансиране и развитие на публични услуги, обявен в ДВ бр. 44 от 19.05.2023 г.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за секция „Макроикономика“ на ИИИ при БАН, на основание чл. 4 от Закона за развитието на академичния състав на Република България, чл. 86 от Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИИИ при БАН и съгласно решение на НС на ИИИ при БАН.

Научното жури по конкурса и неговият състав са определени избрани и утвърдени с протокол № 7 от 12.07.2023 г. на Научния съвет и със Заповед № 368/18.07.2023 г. на Директора.

2. Кратка информация за кандидатите в конкурса

Единствен кандидат в конкурса е гл. ас. д-р Дочка Ангелова Велкова. От 2009 г. досега тя работи в секция „Макроикономика“ в ИИИ при БАН. Научноизследователската, научно-приложната и експертната дейност на кандидата са в следните области: финансиране и развитие на публични услуги, финансови инструменти, финансиране на публични разходи, вкл. за големи инвестиционни проекти, икономика на околната среда, вкл. управление на водите, управление на отпадъците, опазване чистотата на въздуха, екосистемни услуги, и др.; поносимост на частни и публични услуги, разработване и оценка на публични инвестиционни проекти (в т.ч. анализ на ефективността на разходите; анализ разходи-ползи; мултикритериален анализ; анализ на чувствителността и риска). Паралелно с това д-р Велкова работи като член на екипите и ръководител на редица проекти, изпълнявани от неправителствени и консултантски организации, както и международни програми и институции в посочените по-горе области.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Гл. ас. д-р Дочка Велкова покрива напълно минималните национални изисквания и изискванията по Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИИИ при БАН. Нещо повече, получените точки за публикации (показател Г – 274.17 при минимално изисквани 230) и за цитиранията (показател Д – 145 при минимално изисквани 70) надвишават националните изисквания, както и тези на Института.

4. Оценка на научната и научно-приложната продукция на кандидата

Представената за конкурса научна продукция на гл. ас. д-р Дочка Велкова включва 11 публикации, от които 3 монографични изследвания, 2 глави от колективни монографии, 2 статии и 1 студия в реферирани и индексирани издания (сп. Икономически изследвания, Scopus) и 3 статии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томовете.

Едната монография е представена като основен хабилитационен труд - „Финансови инструменти за реализация на общински инвестиционни проекти“, в съавторство с гл. ас. д-р Яна Кирилова. Трудът е посветен на изключително важна в момента тема – използването на финансови инструменти за финансиране на общински инвестиционни проекти, предвид ограничените финансови възможности на по-голямата част от общините в България да финансират инвестиции със собствени средства, ниската им кредитоспособност, която затруднява ползването на дългово финансиране, и тенденцията към намаляване на безвъзмездното финансиране в общоевропейски контекст през програмен период 2021-2027.

Монографията представя същността, съдържанието и развитието на финансовите инструменти в ЕС и България. Направена е емпирична оценка на мястото на финансовите инструменти сред източниците на финансиране на общинските инвестиции в България - трансфери/субсидии от републиканския бюджет, собствени средства, привлечени средства (заеми от банки и емисии на общински облигации), национални фондове и средства от ЕСИФ по оперативни програми. Емпиричното изследване е огромно по мащаба си и обхваща: тринадесетгодишен период (2007-2019 г.); бюджетите на всички 265 общини в България; паричните потоци на всички други източници на финансиране на общинските инвестиции за посочения времеви период. Въз основа на разработена от авторите методология се оценява мястото на всеки един от анализирания източници на финансиране в контекста на общата инвестиционна дейност на общините. Изведени са бариерите пред използването на финансови инструменти от общините в България със специален фокус върху кредитоспособността като ключова бариера. В заключение са направени обобщени изводи и препоръки за по-пълно използване на финансовите инструменти като източник на финансиране на общинските инвестиции в България.

Останалите публикации, представени от гл.ас. д-р Велкова, напълно отговарят на темата на обявения конкурс, и могат да бъдат групирани в няколко области:

- Финансиране и развитие на публични услуги – чрез безвъзмездни (грантови) средства, вкл. оценка на възможностите на бенефициентите за осигуряване на финансов ресурс за съфинансиране на инвестиционни проекти, чрез такси за предоставяне на услугите, чрез финансови инструменти, чрез комбиниране на източници на финансиране и т.н. (Публикации 1, 2, 4, 5, 6, 7, 9 и 10).
- Изясняване на методологически аспекти на финансирането на публични услуги, вкл. разработване и прилагане на методология за оценка на източници на финансиране в контекста на общата инвестиционна дейност на общините, структуриране на система от показатели за оценка на финансово състояние, предложен и приложен алтернативен модел за изчисляване на финансов дисконтов фактор, като елемент на анализ разходи-ползи

(Публикации 1, 2, 4 и 5)

- Оценка на поносимостта за населението на предоставяни публични услуги, вкл. разработване и прилагане на алгоритъм за оценка на поносимостта на водоснабдителните и канализационните на поднационално ниво и по децилни групи (Публикации 7 и 9).
- Оценки на публичната пенсионната система и пазара на труда, както и взаимовръзки между тях (Публикации 3 и 11).

По отношение на цитиранията (група от показатели Д), кандидатът гл. ас. д-р Дочка Велкова е посочила 16 цитирания, които са разпределят както следва: а) цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове - 3 бр., б) цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране - 7 бр. и в) цитирания или рецензии в нереперирани списания с научно рецензиране – 6 бр. Общият брой точки на кандидата по групата показатели - Д е 145, при минимални 70 точки в изискванията на ИИИ при БАН.

5. Основни научни и научно-приложни приноси на кандидата

Приемам Справката за приносите в научната продукция на кандидата в конкурса гл. ас. д-р Дочка Велкова. Оценявам положително избрания подход да обособяване на приносите в две групи: (1) приноси с теоретико-методологически характер; и (2) научно-приложни приноси.

Посочените приноси могат да бъдат систематизирани както следва:

- изясняване на същността, съдържанието и развитието на финансовите инструменти, предоставяни чрез оперативни програми в България, насочени към развитие на публични услуги, вкл. извеждане на бариери пред тяхното използване и формулиране на препоръки за разширяване на тяхното прилагане, което кореспондира със набиращата сила тенденции в европейски и национален мащаб за ограничаване на безвъзмездното финансиране.
- разработване и прилагане на методология за оценка на източниците за финансиране на общинските инвестиции в България.
- разработване и прилагане на модели и показатели за оценка на: а) финансово състояние на бенефициенти на публични средства, б) публични инвестиционни проекти за предоставяне на публични услуги, в) оценка на поносимостта на публични услуги и е изведена необходимостта от въвеждането на механизма на водно социално подпомагане.
- систематизиране на връзките между параметри на публичната пенсионноосигурителна система и пазара на труда, разработване и прилагане методологически инструментариум за изследване на влиянието на връзките.

В заключение, представената научна продукция съдържа значими научно-приложни приноси, които напълно отговарят на профила на обявения конкурс.

6. Заключение

Научната и публикационната работа на гл.ас.д-р Дочка Велкова и резултатите от тях напълно отговарят на нормативните изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент” в Института за икономически изследвания към БАН.

Това ми дава основание с пълна убеденост да предложа на уважаемите членове настоящото Научно жури да гласуваме **ЗА** присъждане на академичната длъжност „доцент” на ИИИ на БАН в професионално направление 3.8. Икономика – Финансиране и развитие на публични услуги, на гл.ас. д-р Дочка Ангелова Велкова.

15.09.2023 г.

Подпис:

Гр. София

/Доц.д-р Стефан Иванов/